

VIII европска недеља превенција рака грлића материце 19. – 25. јануар 2014. године

Од 19. до 25. јануара широм Европе се обележава Европска недеља превенције рака грлића материце. На иницијативу Европске асоцијације за рак грлића материце (ЕССА), велики број земаља реализује кампање подизања нивоа здравствене културе жена и знања о раку грлића материце и његовој превенцији.

Према проценама Међународне Агенције за истраживање рака и базе података – GLOBOCAN, сваке године у Европи се ова малигна болест открије код приближно 60.000 жена, док 30.000 жена умре. Посебно забрињава чињеница да се болест јавља у млађој животној доби и представља други најчешћи рак код жена старости од 15 до 44 године у Европи. На основу података GLOBOCAN-а, Република Србија се према стопама оболевања од карцинома грлића материце налази на четвртном месту међу европским земљама, после Румуније, Литваније и Бугарске, а према стопама умирања од карцинома грлића материце у Европи, Србија се налази на другом месту после Румуније.

Карцином грлића материце је трећи водећи узрок у оболевању и пети у умирању од свих малигних тумора код жена у Србији. Према подацима Регистра за рак Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, сваке године се у нашој земљи региструје око 1.400 новооболелих жена и у просеку 450 жена свих узраста умре од карцинома грлића материце. Ови подаци указују да свакога дана у Србији оболе 4 жене, а нажалост 1 жена изгуби битку са овом малигном болешћу.

На основу података Регистра за рак, примећене су значајне разлике, како у оболевању, тако и у умирању од карцинома грлића материце у Републици Србији. Највише стопе оболевања од карцинома грлића материце забележене су у Пчињском (39,4 на 100 000), Шумадијском (30 на 100 000) и Моравичком округу (28,7 на 100 000). Са друге стране и вредности стопа умирања од карцинома грлића материце значајно варирају између округа у Србији, тако да су највеће стопе морталитета забележене у Пиротском (14,3 на 100 000), Поморавском (12,8 на 100 000) и Сремском округу (10,4 на 100 000).

Фактори ризика /Превенција

- Инфекција Хуманим папиллома вирусом (ХПВ) је најважнији фактор ризика и неопходан услов за настанак рака грлића материце.
- Хумани папиллома вирус је толико распрострањен да је већина одраслих (око 70% људи) некада у свом животу имала ХПВ инфекцију.
- ХПВ инфекција је неопходан али не и довољан услов за развој малигне болести. Нема рака грлића материце без ХПВ инфекције, али се рак развија само уз постојање додатних фактора као што су: начин живота (рано започета сексуална активност, бројни сексуални партнери), хроничне инфекције гениталних органа, пушење, лоши социо-економски услови и генетски фактори.

Прес материјал: VIII европска недеља превенција рака грлића материце

Београд, 20. јануар 2014. године, Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“

- Редовне гинеколошке прегледе треба започети у прве три године после почетка сексуалне активности, а најкасније у старости од 21 године.
- Свака жена старости од 15 година и више у Републици Србији има законски регулисано право на превентивни гинеколошки преглед једанпут годишње.
- Примарна превенција ове болести (спречавање настанка болести) појавила се последњих година као могућност и подразумева коришћење ХПВ вакцине. Велике наде и очекивања полажу се у даље усавршавање ове вакцине, која тек треба да обухвати све онкогене типове ХПВ. За сада вакцинација против ХПВ инфекције није део програма обавезне имунизације у Србији.
- Секундарна превенција подразумева рано откривање рака грлића, најбоље у почетној, асимптоматској фази (скрининг), док терцијарна превенција подразумева адекватно лечење малигне болести и програм рехабилитације којима се побољшавају прогноза болести и квалитет живота оболеле особе.

До сада спроведени скрининг програми у развијеним земљама су показали да се 80% случајева рака грлића материце може успешно спречити јер је за последњих 10 година број жена умрлих од рака грлића материце у ЕУ смањен са 13,3%.

Република Србија је Национални програм скрининга рака грлића материце покренула крајем децембра 2012. године. У програм организованог скрининга је до сада укључено 12 домова здравља и планира се током 2014. године укључивање најмање још 10. Циљну групу за спровођење организованог скрининга рака грлића материце чине жене узраста 25–64. године. До сада, на преглед је позвано око 90.000 жена.